

COMPENDIV

Logica Conimbricensis.

Proamium.

Lacrima scribere, & obscuritate inuolui, idem semper fuit; aliter tamen
 mihi modo euenturum spero: ita enim immensam Conimbricentium
 vastitatem ad Compendium reducam; ut omnia quam breuissimè per-
 stringens, cum maxima perspicuitate tradam. Ardua spes! Sed
 ne successu careat faciat Virgo Deipara, cui Tuubrati-
 ones dicere, Philosophiæ Magistris, adlemne esse quis igno-
 rat? Tibi igitur Virgo Maxima, Compendium hoc, non
 quasi munus offerens, sed ut tibi ius tribuens, dico, uoueo, con-
 seuro; a cuius Patroniis felicem operis exitum precor o-
 minor.

Questio 1^a Proamialis.

De Arte, s. Scia

um nos t. Diu agendum sit, eaq. uiam Artem, s. Sciam dici-
 ri simus, narium Luxi estiam Arts, seu Scia die pmittere.

Artus 1us

Definitio Art, eiusq. definitio expendit, &
 apud

Art

PROA MIAL. Qv. 1. Art. 1. & 2.

Nov. 1. Sui dicitur mo coiter defici. | Hoc est collectio multarum
 & una re spohensionum, ad finem aliquem videm uite. | In
 hac defici spohentur oēs artes. 1. Sui, tam gratia, qm spe-
 culat. Per partam | Collectio multarum spohensionum | excluduntur
 1. Singula spohens, i. Singuli huius q se sumpti, qm Singuli
 nequeunt dici artes, que dicitur deficiunt; 2. Reijciuntur dicitur, q n
 se in illa st. i. in voluntate & in alijs pōis, & n versentur
 ce. uim. 3. item eliminantur huius erronei, & opinivi, & n sint
 spohens ueri.

Per partam | & una re | excluduntur huius temere iunc-
 ti, seu disparati: ratio est qm Sui dicitur hōie obitum aliq mo unum,
 At iō; vnum, ut ab eo sumat unitem, seu efficiam; iō qm nulla Sui
 (excepta Theologia, qua dicitur Deo agit singli) tractat & re singli,
 & nulla res singlis, ut sic, heat ppterates, & affectioes, que
 à Sui demonstrant: nec sufficit unitas subti in dicitur, sequeret
 n. qd. Pthia Media, & Pthia in Prio unicam efficient sciam,
 qd. tri e sum.

Per ultimam partam | ad finem aliquem videm uite |
 rejciuntur artes malefick, Magia vgr. Nigra, Curia, & sites,
 & q se loquuntur in honeste inuenta sint ad pncipem aiā, nec
 in dicitur uites à Pthia numerentur.

Ad solutioem multarum Obiectioem notandum sub-
 dicitur: sic sol. defici artes dicitur 1. primo Adamo,
 fuerint in dicitur, 1. ab eius successorib. postea q experiam
 honeste inuenta.

Artus 2.

Soluuntur argia, que opponi possunt.

Obijcies 1. in Deo; illu Beati; I supernati scuat
 dano

De Arte, s. Scientia.

Dantur perfectissime artes; & in sibi p. unicam sp. hensionem,
 f. hum: 1.º q. a. parta male addr in defioe. Neri 1.º q.ºt
 eas artes adhuc ee collectiones sp. hensionum, n. qd. fiat, st
 obicite. Melius in rebus 2.º. Eas artes s. scias n. dee t. condit.
 eaz, q. s. d. fit. Phus, q. a. hie sst agit t. h. uis, & natr ac-
 quisitis, s. t. p. accinis infusis.

Ob. 2.º. Defio ut sit bona soli d. fito det. sp. hente,
 st ee collectionem sp. hensionum sp. hente rei, qua. n. e. sua; q.º. n.
 bene genit in t. h. e. Ibi min. q. a. ee collectionem sp. hensio-
 num sp. hente Medicina st Medicina x.º. Galenum n. e. sua; q.º. ex.
 Neri neg. min. ad p. bationem desatq. unda e. minot: Medi-
 cina n. e. sua mere sp. hente scdo min. & in hoc su. Logi Ga-
 lenus: n. e. abs. neg. min.

Ob. 3.º. Nulla sua, excepta ea, qua. t. Deo agit
 hie unum obm: q.º. male addr | t. re una. N. test. in: Nulla
 sua hie unum objectum unite numerica concedo anis: nulla
 hie unum obm unite sp. hente, s. generica, nego anis: & hoc sa-
 tis est ut sua a tali obto sumat unite: quemadmodu. et
 quat. p. a. h. ens plura obta in, sumit suam unite, & sp. h-
 entem ab utate s. convenientia sp. hente diu. obtorum.

Ob. 4.º. Scia sp. hente si ua sua, & in ad nidi-
 lum st unites, & sistant in mera sp. hente: q.º. s. h. a. parta
 sup. h. e. N. neg. min. 1.º. q. a. s. h. unites in hoc loco
 sumi late put. It. sp. hente d. e. detectabilis, & concludum,
 grum utrumq. h. ent sua sp. hente. 2.º. q. a. tales sua et st
 unites, & ad illustrandum illud, & ad uendandum ab er-
 rore, & deniq. ad perfeq. oem p. is n. itis.

Arges 1.º. Et artes maleficæ illustant illum,
 excludunt errores, & p. h. iunt p. em. ractem: q.º. f. n. sunt
 excludenda, & et. Illudenda sp. hente. N. Malefi-
 cas ee in dupli. d. via, quod n. fundant in pacto, ut
 Nivria

PROFES. QV. 2. ART. VNVS.

Nicola, qua scia n̄ sit, & n̄ fundantur in prijs, & monstra-
rijs; alia uo fundantur, q̄t in eis, & n̄ necessitan-
abus uollem, ut iudicialia, qua idcirco roem scia
Loqa n̄ includunt: alia tantū fundantur in eis, n̄arij;
ut cogno hānarum inclinatio de systrum influxum,
hā in ideo reijciuntur, q̄a p̄ se loquendo inueniunt, &
ad pernem atq̄ inueniunt sunt. Instab. & alia scia
pōtunt acquiri male, & ad sem̄ grauum applicari. N̄
s̄t eē p̄ficiens.

Ob. ultio. Ideo opio reijcti a roe scia, q̄a
ē d̄ re, qua pōt eē, & n̄ eē: q̄t et ars id pōt fieri: q̄
f̄ opio admittenda ē in d̄ scia, & ars quoz ex-
denda. Min. q̄r q̄ Consultat n̄ consultat d̄ certo, s̄t
d̄ dubio, atq̄ d̄ d̄. Insem. C. d̄ d̄, Cap. 4. Ob̄ et
consultat. q̄. III. N̄ reg. Min. ad cōsus p̄b̄em dico
alijs artes, eas s̄t, quoz pendent d̄ circumst̄ijs ut
Medicina, Nautica, & s̄tes consultare, s̄t semp̄ d̄.
Regulas scia, ac p̄m scias eē, q̄t t̄ n̄ h̄et opio, uo
cas eē sum̄, atq̄ Ob̄o fallib̄iti, in q̄t tendit, atq̄
eē scia d̄m̄i a regulis, & p̄ceptis scifis, q̄t uoq̄
h̄et ars, & dum consultat circumst̄ias p̄ oram ad ex-
eritum.

QV. 2a.

De Artium diuisione.

ARTVS VNVS

Proponitur triplex artium Diuisio.

Omissis

De Artium diuisione.

 In his alijs diuisio, et qd alijs, qd uide apud C. g. 2. Art. 1. agemus et tripliciter celebriori. 1. fit rone ma, et im uentanti sua. 2. rone fis, quem intendunt; 3. rone dignitatis. 1. diuisio rone ma fit in reales, et sermoneales: Sermonales si ea, que agunt et sermone s. interno, qd illis secum ratiatur, ut Dia, que agit et rone disperendi: s. ex terro, qd alijs Logon, qd e Grammatica et Rheta; Gramma tradit normas emmendate loquendi; Rheta, ad qm reduco Existoriam, et Loctiam, docet dicere apposite, et ornate. Reales si ea, que tractant et reb, qm res ab utroq sermone diuisant, ut Phia, et Meta.

2. Diuisio, que fit rone fis inuenti, e in practas et spetualas, qrum ultra et dicunt Theoria, s. contemplatiua; Practa dicunt ea, qrum fis e op, dirigunt actioes; Spetularia si, qrum fis e sola uentis contemplatio; Practa si agentas, et efficietes: 1. dirigunt actioes immanentes in ipsis agentas, qles si ittectiones in Dia, et uolitiones in Dia Morali; 2. moderant actioes transeuntes in miam extenam, qles si Structio nauis, et domus.

In agentas, et uentis numerantur 3. Species: Politica, que docet regnum gubernare: oconomia, que docet gubernare familiariam, et Politica, que docet gubernare Remp. ad qm reducim? ius cite, et caoium, secundum eam psm, que n nihil pxi et fide, nam tamhanc ad Phiam spectat.

Arts Politica distribuitur in 5. Species: in monarchicam, s. i. regimen unius: Aristocraticam, s. oligarchicam; Democraticam, s. popularium. Ligarchicam, s. paucorum uentum; ac tant in quoddam regimen mixtum ex sup dictis.

Artes efficietes, et dirigunt sermone extim, ut Gramma, Rheta et Res alias, extias ut ars pmo indit, saltandi, edificandi, etc. Dicunt uo efficietes, qd eam actioes

PROFES. GV. 2. ANT. VNVS.

Inimè egrediuntur à p̄ci motiua, & manente alio instiōe & ita post se op? n̄ relinquunt, id ē gacens.

Sua optatiua dicitur in Phisiam, Mathematicam, & Medicinam
 1^a. Agit de reb? stantib? mā & fca, & de eay p̄rietatib?
 2^a. Considerat q̄ntem. 3^a. agit de Deo, & subij? mā experib?
 Quasies & Medicina ad Phisiam spectat. Affirmant
 Recentiores Medici, negat iō Gallen? (cap. 5. Instit. dum
 eam cum gratis nūat scij. Dicendum t̄n cum Benedic-
 to 1° Lib. 2. Phis. (cap. 4. secundum meam p̄m, q̄ item-
 plati Eoium, herbarum, & aliar, rerum nām optatiuam eē
 & à Phis. s̄ Phisilogia n̄ dicitur, at s̄tm aliam quo
 stricte Medicina dicitur, practiciam eē, & oia sanandi cois
 cā exerceat.

Mathē dicitur in Mathis puras, & in mixtas; pu-
 re considerant q̄ntem abs? sumptam, ut Geometria, quā item-
 plati q̄ntem itinuam, eiusq? p̄rietes, & Arithmetica,
 quā considerat q̄ntem discretam, s̄ nūm; mixta s̄t quā
 hēt oīm p̄m Mathem, p̄m nata, ut p̄spectiua, quā con-
 siderat lineas n̄ abs? sumptas (hoc n. facit Geometria)
 s̄t uisuales, s̄ uisui inuenientes. & Musica, quā item pla-
 tur nūm n̄ s̄tm se spectatum, s̄t ut sonorus ē.

3^a. Disio iōe dignitij fit in Supiores, & infe-
 riores; Supiores s̄t utraq? Theia, Coa motis, Phisilogia, & alia
 quā ad istas reducantur. Infiores quatuordecim numerantur,
 ex q̄ septem dicitur Libetes, cōgā aūm excedunt, quā ē
 Libera Coium pars, & Eoic uersu uenientur

Lingua, Tropus, Natio, Numerus, Tonus, Angulus, Altitudo.
 Id est Grammatica, Theia, Dia, Arithmetica, Musica, Geometria, As-
 trologia. Alia septem seruiles seu mechanicas dicuntur,
 quā q̄ seruilem Cois p̄m exercent, quales sunt Agri-
 cultura, Venatoria, Militaris, nautica, Chirurgia, Pistoria
 &

Gr. 3^a De Artium ordine.

De Fabricis, quae hoc Versu continentur.

Flus, Nemus, Arma, Platis, Vulnera, Lana, Faber.

Aliae dantur artes, quae his uersibus n̄ continentur, & quae n̄ tantum
fiebant à Plis antiquis, & quae reduci possunt ad nūmeratas.

C V A O 3^a

De Artium Ordine

UNIVRSVS VNVS

Quem ordinem in se obtineant artes.

De triplici ordine. 1° excitari pot: 2° De ordine inuentis:
2° et ordine tradendi artes: 3° deniq; et ordine pracellentis. Eis
paris

Dico 1°. Regulariter loquendo, prius inuenta sūt
artes practicae, qm̄ sp̄tatiuae. Ex practicae uō prius inuenta sūt quae
cō. extimū op̄ occupant. P̄t utraq; pars, q̄a hōes ferē gri-
us agunt ad reb̄ necessitati, qm̄ uoluptati inservientes. Ad ar-
tes practicae, & ex ijs quae occupant cō. op̄. extimū, maxis ne-
cessitati inserviunt: q. & Quare Scribendi ars p̄cedit
ordē inuentionis: t̄m Grammatica, mox Historia, & uerū in pos-
tea Dia, Rhetica, Poetica, Musica, postremo deniq; sp̄tatiuae,
Physiologia, & Metis hōia, Metra, &c.

Aliques Platō inq; oēs artes fluxe à Mathis: q^o
hā praecesserunt ordē inuentionis. P̄ Platōrem sūt uoluptate
dicere, oēs artes hēre in suo cō. nūm, & mensuram, & p̄portio-
nem q̄si Mathem.

Dico 2°. cō. ordē inuentionis: Ut sūt recedocant,
incipiendam

PROEM. GV. 3. AD. VNUS.

Incipiendum est a faciliore, faciliores aut uoluntates sermo-
 unales, qm reales: qre suppa spacia 1. tradenda est Dia,
 et ut instrum ad relijs accubandas, postea Rhetia; ex rea-
 lib; prius inculcanda Matia, et erat obum sui pinguis,
 dñm Phya, mox oia motis, tantq; Metia, et res max. re-
 conditas, ac difites impletr.

Dico 3.º cc.º ordem Præcellia: Scia spatiua pl
 cellunt præitas in dignit. Nao e ga spenti appetunt
 pp se, præita uo pp op.º ad qd ordiant, et qd appetit
 pp se e nobilius: g.º 24

Dico 4.º In spaciua dignior e Metia, dñm
 Phya, tant Matia; nao e ga Metia eet obum digni.
 nempe Subias ma expertes: Phya subias matres: Matia
 qntem, que e accens ignobili.º qte subia: g.º 24

Dico 5.º Dia e inferior oib; Scia spatiuis.
 P.º ga appetit pp alt, et sit præita. Dico 6.º Dia
 e nobilior Scia motis. Ibi ga motis agit et aib; uotis
 Dia uo et aib; illis, q Phya nobiliores sunt. Arg. C.
 g.º 2. Cito 3.º didendo artes sm dignit. em niant Sciam
 motem inr superiores, Diam uo inr inferiores: g.º Ex eorum
 doa nobilior e Scia motis. Pl. C. Considerare nobilitem mo-
 tem, n uo Phyam, et q legim. Inst. Ideo Dia eet
 nobilior Scia motis, ga agit et aib; illis, q se nobiliores aib;
 uotis, et Dia n agit et illis sm se, et put se signatui ad
 indagandam ueritatem in alijs scia, ut fatet Logia g.º 4.
 art. 4. S. Hoc suppo: g.º 24. Pl. Et Sciam motem n age-
 re et aib; uotis sm se, et put inducant ad rectam uiuendi
 roem.

Dico 7.º Dia dignior e Rhetia. pbr. ga Ecce-
 git et sermone exino, illa uo et inno, q e nobilior.
 Dico 8.º Scia motis dignior e Rhetia. Ibi ga Ecce agit

6
Qv. 4^a. & Dia ab alijs Scijs distingtr?

De sermone, illa uo d' aib^o uolunt, q' si nobiliores.

QVFO 4^a

& Dia ab alijs Scijs dis-
tingatr

ARTVS I. us

Signatr noem Dia, seu Logä, eiusq³
Diuisio proponit.

Litigant ueteres Phi. ec. rae duo noia: qdam arcbant Diam
ut Signare facultem dispendi in re pbati, Logam uo in re
d' m' b'at. Nunc aut utrumq³ noem q' eot sumit signato. Dia
iq³, s. Logä sumit q' tota arte dispendi: uo d' p'p'ereit sit
de ignotum ex nois patefacere, s. id fiat d' f'ioe, s. diuise
s. die, opime d' d' Dia (Dia dispendi) n' q' sola Dia
diferat (cum ois sua diferant) sit q' sola Dia tradat
normas dispendi sine errore; cuius fis q' d' e' d' d' bere
normas dispendi, uo uo e' ipsum op³ dispendi, s. in ma
gna, dia in aliois.

Qnt d' d' uctä e' celebris illa d' d' io Dia, in locu-
tem st. d' utentem. Quereis tñ quid sit Dia d' d' is, et Dia d'
tens? Ut ream adito 1°. In quate arte p'acta duo regiori:
d' d' a st. & vsus: dia e' d' d' amon quoddam illud, q' d' d' scribit
qmö quibz res facienda sit. vsus e' d' p' uenitio cat d' d' amonij.

Pono ex plun: Pictor 1° conapit in illu, et iu d' d'
cat q' pacto misicendi si colores, & d' d' uenda sineamenta ad
figam: Ut sup' s. iudicium d' d' d' Dia, & ars d' d' is; mox

Sumit

PROF. G. V. 4. ANT. 1us

Sumit primum, describit lineas etc. Itud exercitium
 dicitur usus s. ars utens. It' accidit Dico: 1° enim surgit in
 ittu sytium in Barbara v.g. conficiendum ee trib? Utro? affi-
 matius tate iplicatis: q' uites, s. iudicium dari pot' sine ulla
 syt' i'fectioe, & dicit' tota dia s. dia dicit' actualis, si tot' ac-
 tum respiciam? Quat' uo, si tum, q'm relinqt' i'siderem?, p'ro
 tant' hoc dictamine, & illius normas Dico? exercit' conficiat
 sytium, qd' exercitium dicit' dia utens actualis, Eus uo, q' rema-
 net dicit' dia utens Quat'.

Adto 2°: Quom' d'pendi s' ee in ma' naria, s' in
 pbati, s' deniq' in ma' eisdemmet dia, s' aliaz, sciaz. His positis.

Dico 1°: Usus d'pendi in ma' naria p'ter ad ean-
 dem sciam, ad qm' p'ter ma' ipsa; r'io e' q' quiete sua ter peculiaris
 gra, insubribiles t' h'ois, deuices, et argoies, que ad nullam aliam
 spectent: atq' n. ea sola eet sua, que dot' i'ficere tales t' h'ois, h'ois,
 & d'ioes, qd' t'n e' sumis, q' etc. Unde Usus d'pendi in ma' naria
 dia spectat ad diam, in ma' Met'ia ad Met'iam, & sic t' ceteris.

Dico 2°: Usus d'pendi in ma' pbati Met'ia v.g. n' ger-
 tie ad Met'iam, s' ad totam diam. Por' 1^a pars, q' spectat ad
 Met'iam, s' eet r'oe ma', s' r'oe scia, s' nulli r'oe p'ter ad Met'iam: q'
 etc: Ebr' min. q' ma', s' ut' pbatis, ad nullam spectat sciam, q'
 si talis ma' n' p'ter q' se ad Met'iam, nec et usus d'pendi ad
 eam p'bit r'oe illi? Por' 2^a pars, q' scia d'pendi in tali
 use puenit a dia: q' talis usus r'oe illi? ad diam p'bit. Con-
 firmati q' tal' usus e' artificiosus, q' p'ter ad aliq'm artem, s' t'
 n' dati alia p'ter diam: q' ad eam totam p'bit

Ob. 1°: Tat' usus p'ter ad diam, que e' sua, q' et
 poterie p'ria ad Met'iam s' sua sit. Respondent alig' Arguendo,
 a'is: p'ter ad diam q' sua n' e, uedo a'is; p'ter ad diam q' sua e
 neg' a'is; telarant soluiem: Dia q' d'ois, e' sua, & put' se ad eam
 n' p'ter tat' usus: at uo dia illa utens, sua n' e, & ad eam q'ut
 su

¶ De Dia ab alijs Scijs disquati?

Sic spectat talis dispendi usus.

Ego uo res nando consim, ga 3 tal usus artificios?

sic rōe Dia n uo Merā, poti? ad Diā, qm ad Merā m ptebit.

Inst. Merā te in mā naria sit uā Sciā, in in pbatū Sciā n ē.
g. ille usus dispendi ad eam ptebit q Sciā n ē. Nati consia: ga
primigali? & Sciā, ga dāt in tali usu ē Sciā, s. artificium,
3 igr hoc quemat a Dia, ad eam qm spectabit usus, qd n accidet
in usu dispendi cō. miam nariam, ga primigali qd regit in tali
usu ē mā: g. ad eam Sciā spectabit, ad qm spectat mā.

Ob. 2. Si tal us? semp spectat ad Diā, ualde gau-
ges erunt cat. Sciā rōe Dia, 3 in qlibet Sciā paucissima sūt naria
& hāntia. R. 1. Nullum ē inconueniens qd una Sciā sit paucior
alia. R. 2. Diā n ito dicitur, ga Sciā n qd dicitur re pbatū,
sūt Sciā. R. 3. Talom usum ad huc aliq mō spectare ad pgras
Sciā qz famula ē Dia, 3 seruos res ad dñum aliq mō spectent.

ANTVS 2us

Soluuntur aliqua difficult. cō. hanc miam.

Prima diffis sub his titis a Logia tractati: ¶ Dia rōe totius artis
sit dōns, & utens? Cum enī Dia sūt in mā naria, sūt pbatū, idem
ualet ac querere ¶ Dia in utraq mā heat dōm & usum? An-
te qm pponam qd in hac g. sentiam adico: Dico specialit uocare
Diā utentem eam, que uersatū in mā copā, seu pbatū. Hoc pōio

i. sm dōs gōs

Dico 1. Dia in mā naria n sūt ē dōns, sūt et utens.

Ibi facile, ga Dia in mā naria n sūt dōi p̄scribendo regulas, sūt et
exercite illis utit: g. 3. Dico: Et cōi mā, Merā v. q. in mā
naria sūt ē dōns, n uo utens: g. sūt Dia in mā naria. R. 1.
Et plādo cōm sniam: Merā in mā naria n ē utens, que utens
it ē ac uersari in mā pbatū, cōndo ams: que utens it ē ac exercere
suas

Suas regulas nego ains. At. 2. Cum suam sol uelle dicere
Mediam utem, s. usum Media in ma naria q se ptere ad eandem
met Media ut sup dixi.

Dico 2. Dia octavo in ma pbati n sol e hinc se
et uenis: got 1. pars, qd et in tali ma dot ex uitis? pbatis?
seg. Ceterum sol pbatem. Ibi 2. pars, qd in ma pbati et exercite
uitis suis regulis: g. 84. Notandum in talem unum in ma pbati
sol dici uisus diam utem, ut s. disjuncti ab usu sifio, qd et ioe ma
latum in ma naria.

2. diffas e. H. loa Dia in ma naria dari possit sine
usu? At. affie: Ibi, qd dia in arte gracia consistit in qdam dicta =
mine, qd se re ipsa sit aius 2. in e ueluti aius 1. u. ex =
eritij. eustat dicitur in qd imgat, ac p. dicitur: g. 84. Declarati
ex glo pictoris sup allato. Frater, qd got qd ee prim? in arte,
e. p. form? in usu eiusd. artis.

3. diffas e. H. Quis Dia dari possit sine dia eiusd?
No. e. disctioe. 1. No: Quis sifio meq dari sine dia actuali,
f. saltem Equali, s. memoratiua. Ibi, qd Quis sifio tunc datur
qn qd exercet loam certam, f. cogit eam ut certam. At hoc
dari negt sine dia actuali, f. saltem Equali: g. 84. At. 2. W?
actuali n sifio got dari sine dia; Ibi, qd got qd frate
lythum matr certum, qd actuali, s. frater adicat talem ee: g. 84.

4. diffas e. q. mo disjuncti Dia hinc, et uenis? Quis
f. p. dicit t. aib? dia dicitur operari s. aib? Dia utis, f. t. aib? uisus
in se solatis; dico igit 1. Quis Dia hinc s. iem suam disjuncti
epiatur ab aib? Dia utis. Ibi 1. qd primi si sifio, 2. opinio;
Ibi 2. qd obia s. mie f. si matr, f. saltem frater dicitur: g. 84. aius.

Dico 2. Quid ex his aib? qd. elicit a deiso. Eu.
Ibi qd aius sifio, f. opinio it aius oppoi: g. nequeunt ex
elicit ab uno, eod. hu: Un aius sifio elicit qd. ab Eu Dia dicitur
sifio, opinio uo ab hu Dia utis opinio.

Dico

¶ Quia ab alijs Scijs disinguit?

Dico 3°. Huius sufficiens Dicit utij sicut rōte ad aum
opiniuum Dicit utij, illum it dirigendo & impando. Nō ē qd
quōte ars gratiā suam op' impat, ac dirigit: q^o 3° 4°

Quares in q^o huius nam ex q^o huius appelland^o sit Dicit
utens: Sufficiens an opiniuum? Dico 1°. Phycā & elicit. Huius opini-
uus dicitur ē Dicit utens. Nō ē qd Dicit utens ex iōi mō loquendi
dicit vobis Dicit in mā p^o huius, it^o est us? Phycā & elicit. p^o huius ab
hū opiniuum: q^o 3° 4°

Dico 2°. Huius sufficiens Dicit hōis & dicit qōt huius Dicit
utij, rōte it dirigendū seu impat. Sed qd ille dicit qōt huius Dicit
vobis, cui tribuit vobis dicitendi: it^o est us? in mā p^o huius qōt tribui
huius sufficiens: q^o 3° 4°. Sed min. qd est huius impat, s. dirigendū aum
Dicit utij, s. it^o s^o huius sufficiens? sit: q^o s^o huius huius tribui qōt huius
sufficiens. Frater qd aum Dicit utij s^o huius s^o sit incerta, ad
nullam suam referri: q^o s^o huius huius, quā ē artificialis, & sufficiens
tribui qōt huius sufficiens.

¶ In vobis 1°. Eum sufficiens, qui immo elicit aum
jum, q^o dicit mō dicitendi, vocari Dicit dicitem Phycā loquendo: q^o
ut it rōte sicut ad usum, illum impando, s. dirigendo, huius
Dicit utij impatē seu dicitē. Dico 2°. aum Dicit utij rōte huius
gignere eum sufficiens, rōte it mā opiniuum.

Dico 3°. eant aum Dicit utij rōte huius dirigē ab huius
sufficiens, rōte it mā ab opiniuum: nam sufficiens impat huius, ad qm
inclinat, opiniuum rōte subministrat mō p^o huius, cui huius agat
eliciendo actum opiniuum, qm virt^o tem gancia elicit aum sibi
a gradia impat.

¶ Ob. Huius qm elicit tem gancia nō tribuit gradia im-
panti, nec gradia impans dicit qōt tem gancia: q^o nec aum Dicit utij
tribuit Dicit dicit, nec Dicit dicit dicit qōt huius Dicit utens. Hoc
argūm suam huius aum, it^o a reantionē? item nati, cui rōte nān-
do consiam, & a signant dicitam rōtem: qd tem gancia est sufficien-
tem

PROEM. QV. 4^a. ART. 3us

Sufficientem bonitatem in ratione tantum virtutis, ut illi tribuantur sui auctori, at vero auctori Dicitur utis et nihil artis accipiat ab eum opinio eliciente (et sic sit ois artis expert) ito non illi, sed tui impati tribuunt, quia ab ipso accipiunt quod artis, seu artificij sunt.

SA. 3. Quia modo non ingrim? et tempore instituat diisam uirtutem et Dicitur utens diuina Sciã, et auctori potest referri ad huc impatiens, et in hoc sui excitati quod; pro ratione auctorem tempore potest tribui prudentia impatiens, quoniam Dicitur utens Dicitur dicitur; prudentiam uero diuina non potest tempore; diuisa ratio duplex est: 1. quod prudentia ita impatiens tempore, ut nihil eliciat in ipso auctorem tempore: at uero diuina dicitur dicitur elicit auctorem in auctorem Dicitur utens, nempe usum scientiam, s. artificiosum.

2. maior ratio est, quia prudentia dicitur suum obitum adhibere ab obito tempore, ut hoc nihil dicitur ratione et illo: auctorem uero Dicitur utens, et in hunc scientiam, id est dicitur et eum supra dicitur dicitur. Inst. Hinc virtus non potest impatiens auctorem uirtutis: quod negat diuina Sciã auctorem opinio. Et test. auctorem: Si in auctorem uirtutis nulla dicitur ratio uirtutis, conc. auctorem: Si dicitur alij ratio uirtutis, neg. auctorem: nam fides impatiens auctorem, quod re ipsa potest esse idolatria, illum tamen impatiens, quod representat ut uis uirtutis Dei.

ART. 3us

¶ Dicitur sit uera Sciã ab alijs distincta, et una specie?

Dico 1°: Dicitur, quae uirtutes et utens, s. sumat quod auctorem, s. et eum phisic eliciente non est Sciã. Ita uirtutes ois. Pro quod ad auctorem; quia auctorem Sciã regit obitum male nauum et infallibile, et auctorem Dicitur utis dicitur obitum fallibile, et fundat modo tempore: quod est. Pro quod ad auctorem, quia

9

De Dia ab alijs Scijs disquati?

Qua rat eius grati ab au: q^o si aüs sua n^o e, nec et eius; formati
 ga aüs virti n^o grati eüm virtis: q^o nec aüs opmüis eüm suprium.

Ob. 1°. Dia dñs e sumati p au, s^o p rü aüm eli
 ciente e uä sua; p^o 1° ga tat aüs uersati c^o miam nauam, et
 süp^o p dñs sythiticas: q^o e uä sua: dem q^o dicendum t rü p
 tat atum grato. Ob. 2° ga illa e uä sua, qua t suo subto de
 monstrat oprietas, ut Dia dñs id facit, q^o dñet ex sytho diatuo
 gigni suam, ex opmüis opmüis, et ex soglütio dñgones: q^o 1°

Ob. 3° ga si Dia n^o eä sua, nulle unqm sua grates
 aüm firmum: q^o sic p^o ga suro e cogere q dñem, tanqm q
 sciendi instrum: ut si q^o ex Dia nesciat istud instrum eä agum,
 et firmum, n^o poterit firmi suro: q^o 1°. Firmati ex arte
 ante Analyticiam eä diatuum

Ob. 1°. Artes 2°. Merit^o 3°: ariet absurdum eä suam
 simul, et miam sciendi quarene, 1. Diam: q^o existimat Diam n^o eä
 suam. Ob. 2° Antem tot usque dicere, q^o 3° Dia n^o deat alia sua
 sit addisi, ut Diam oib^o suis pmiat, tanqm ad eas nauam.

Ob. 2°. Artes ariet Diam n^o hiee miam certam, q^o
 credidit n^o eä suam. Ob. 3° Antem locutum fuisse t Dia, qua uirt^o di
 uens: et dicere usque eam in aüm suam, mäs se induare.

Ob. 3°. Si Dia e instrum ad scias: q^o n^o eä sua p^o
 consiam, ga instrum n^o e eüst naua q ope faciendis, neq^o n^o pmi-
 uilum e p^o. Ob. 1° neg. ariet ga hiee got Diam n^o eä instrum,
 ut suam pparantem instrum, nempe Sythos, et mäs dñendi ad alias
 scias. Ob. 2° neg. consiam, et pbatöem ga maleus e instrum
 ad faciend alium maleum situm, et calor in igne e instrum ad
 alium calorem pduendum. Q^o si hoc solus d placet

Ob. 3° disqto pbatöem n^o: Instrum n^o e eüst
 naua sp^o eä suo ope, transeat ariet, n^o e eüst n^o grica, ne
 go ariet: nam illus agens e instrum rü sp^o itigites, et in tam
 illus, q^o sp^o, ut eüst ordis seu n^o grica, et eüst in gr^o
 glit^o

Qualitas: q. scilicet est

Dico 3. Huius Die dicitur et quod ingrat, et dicitur
 quod cum die utis et via sua. Pro ga et quod ingrat tunc cum
 illum ingrat sibi, dicitur ex mio ghati seg. Coem ghatem: q. est.

Ob id tunc Coem: Huius Die dicitur in ma topa
 sol agit et re ghati: q. put sic, scia ee neg. Et neg ans, ga et us.
 Eet mam topam, in eius illam eet nariam, nempe inqem ghati-
 tionum, que et in ma ghati suffia et naria e, nam tam nario legi
 Co ghatem ex omnis ghatib, q. Co naria, ex omnis nariis.
 Nec die tunc pntur fiam dicitur in ma ghati, qam sigil-
 Lo aureo n detrahit qd ma cognosci imprimati.

Ob 2. tituli quidem; sit Co: Dia e sua ab alijs
 distia. Pro 1. ga sua q obta dicitur, et dia eet obtum dicitur
 ab oia aliaz sciaz: q. ab alijs sciaz dicitur e; Mai e certa, min.
 infra pbit: q. est. Pro 2. ga tunc una sua, que e sua motis
 dicitur ab alijs, ad dirigendos ams uotris: q. et dicitur una dicitur
 ad dirigendos ams istus, et dec erit Dia. Tunc ga dia e na-
 ria ad alias sciaz: q. ab alijs dicitur, nam si eet una sua
 q alijs, eet naria ad semet ipsam.

Ob 1. Plato ait diam ee fiam aliaz sciaz: q. ab
 illis n dicitur. Et Platonem n loq d dia, que e dia dicitur,
 et d dia late sumpta, i. q. oia dia, que uim t fiam dicitur,
 qd mun? oib? sciaz uenit. Quando uo Ariles dixit diam uera-
 ri in reb? oib? n ido dixit carere ma certa, et d dicitur, q. qm
 ab alijs sciaz dicitur, et sol laut? d dia utente, que q oes
 sciaz uagati.

Ob 2. Plato dixit itemplom rez sublimior, ad di-
 am spectare: q. diamā Metā n dicitur. Et Platonem n loq
 d dia pntur t sumere qm libet q feci primam suam, et nio
 e, ga quod sua uim, et fiam dicitur ghati facit: q. facile fuit
 diam q libet sua sumere.

¶ Dia ab alijs Scijs disquari?

Ob. 3°. Approbatio bonitatis sua in alijs Scijs e
Dia, sed approbatio bonitatis sua in alijs Scijs n̄ disquirit ab ipsis met
Scijs: q̄ nec Dia ab illi disquirit. Et illam approbationem, si fiat per
auctorem dicitur e Diā, & per se ab alijs Scijs disquirit. Ad id q̄
It qm̄ Dia approbat bonitatem suā in alijs Scijs ab illi n̄ disquirit, res
fuerit qd̄ eēt p̄prias dices, & illas Scijs approbet, ut dicitur
Sciā sit.

Et aliam tē em dico ultio: Dia e una Sciā in se. In
q̄a utas, & dicitur Sciā, n̄ sumitur ab toto mati, s̄ a finali, s̄ a rōe
Sub q̄ malia tota attingunt, s̄ tōc rōe in Dia e una tm̄, et p̄s-
tas p̄refaciendi ignotum ex notis dēdo, dēfēdo, & arguendo:
q̄. 3° 3°

ANTES A.^{us}

¶ Dia docens sit pars Phi?

Affirmat: Et q̄ Phi dicitur ephi, n̄ uō nōs dēfēdo q̄a
tōc) e cognitio rer, & suas cās, s̄ Dia cogit m̄m dēfēdi & suas cās,
ōndēdo sciām q̄ignē & systēm dicitur, opōem & p̄bātē: q̄. 3°
Formati q̄a sua motis n̄ viderat nām Phiā auctorem uolēs, s̄ cor,
& p̄tionem ad mores, & tōc e pars Phi: q̄. 3° s̄tī Dia erit pars Phi
s̄ n̄ videret nām phiā auctorem illi, s̄ cor, & p̄tionem ad systēs.
Unde opōe apud Sullium dicit Phiā in nālem, motem, & rotē.

Ob. 1°. Obtes 4° Top. C. 22 dixit res atr a Phi,
atr a Dia tractari, & varijs locis videt Diām tōc Phiā excludere:
q̄. Dia n̄ e pars Phi. Et 1°. Obtem accipe Phiā stricti^o &
Scijs septuagis, n̄ uō in tota sua signōe & cognitōe rer, & suas cās.
Et 2°. Obtem accipe Diām & ea, quā tōc dicit utens, quā nec
Sciā, nec Phiā pars e.

Ob. 2°. Phiā agit et reb^o max^o mōntē, s̄ Dia agit
d